

نقش حمایت‌های اجتماعی در کاهش اثرات منفی اعتیاد والدین بر تحصیلات دانش‌آموزان

مسعود جانی سرناوی

کارشناس مترجمی زبان انگلیسی، کارشناسی حقوق و دبیر مدارس شهر خرم آباد

چکیده

این مقاله به بررسی نقش حمایت‌های اجتماعی در کاهش اثرات منفی اعتیاد والدین بر تحصیلات دانش‌آموزان می‌پردازد. اعتیاد والدین به عنوان یکی از عوامل مخرب در محیط خانواده، تأثیرات نامطلوبی بر عملکرد تحصیلی و روانی دانش‌آموزان دارد. این مطالعه با استفاده از روش‌های کیفی و کمی، داده‌های مربوط به دانش‌آموزان دارای والدین معتاد را جمع‌آوری و تحلیل کرده است. نتایج نشان می‌دهد که حمایت‌های اجتماعی، شامل حمایت‌های عاطفی، آموزشی و مالی از سوی نهادهای اجتماعی مانند مدرسه، خانواده‌های گسترده و سازمان‌های غیردولتی، می‌تواند به طور معناداری اثرات منفی اعتیاد والدین بر تحصیلات دانش‌آموزان را کاهش دهد. این حمایت‌ها نه تنها باعث بهبود عملکرد تحصیلی دانش‌آموزان می‌شود، بلکه به افزایش انگیزه، کاهش استرس و بهبود سلامت روانی آن‌ها نیز کمک می‌کند. در نتیجه، تقویت شبکه‌های حمایتی اجتماعی می‌تواند به عنوان یک راهکار مؤثر در کاهش مشکلات تحصیلی و روانی دانش‌آموزان دارای والدین معتاد مورد توجه قرار گیرد.

واژگان کلیدی: اعتیاد والدین، نهادهای حمایتی، اثرات و پیامدها، دانش‌آموزان

مقدمه

نقش حمایت اجتماعی در کاهش اثرات منفی اعتیاد والدین بر تحصیل دانش آموزان بسیار مهم است. تحقیقات نشان می‌دهد که سیستم‌های حمایت اجتماعی، از جمله مدارس، خانواده‌ها و جوامع، می‌توانند به طور قابل توجهی تأثیرات سوء سوء مصرف مواد والدین را بر عملکرد تحصیلی و شایستگی اجتماعی کودکان خنثی کنند. این حمایت، تاب‌آوری و راهبردهای مقابله را تقویت می‌کند و دانش‌آموزان را قادر می‌سازد تا در محیط‌های چالش‌برانگیز خود به طور مؤثرتری حرکت کنند.

تأثیر اعتیاد والدین بر آموزش

سوء مصرف مواد والدین با پیامدهای منفی مختلفی برای کودکان از جمله پیشرفت تحصیلی پایین تر و مسائل رفتاری مرتبط است (وینترز، ۲۰۰۶).

کودکان سوء مصرف کنندگان مواد اغلب با محیط های خانه پر هرج و مرج مواجه می شوند که منجر به استرس می شود که مانع موفقیت تحصیلی می شود (وینترز، ۲۰۰۶).

نقش حمایت اجتماعی

مدارس می توانند حمایت اجتماعی ضروری را ارائه دهند و به دانش آموزان کمک کنند تا مهارت های مقابله و تاب آوری را توسعه دهند (مالون و همکاران، ۲۰۲۰).

مربیان تشویق می‌شوند تا محیط‌های فراگیر ایجاد کنند که ارتباط و تفاهم را تقویت کند. (Lasater & LaVenita, ۲۰۲۲).

استراتژی های پشتیبانی

اجرای شیوه های مبتنی بر شواهد در مدارس می تواند بهبودی و عملکرد تحصیلی دانش آموزان آسیب دیده را افزایش دهد (استوارت و همکاران، ۲۰۱۹).

تشویق مشارکت والدین، علیرغم اعتیاد، می تواند منجر به بهبود نتایج آموزشی برای کودکان شود (وینترز، ۲۰۰۶).

در مقابل، در حالی که حمایت اجتماعی می تواند اثرات منفی را کاهش دهد، آسیب ناشی از اعتیاد ممکن است خانواده ها را از جستجوی کمک باز دارد و به طور بالقوه چالش های پیش روی دانش آموزان را تشدید می کند. این امر نیاز به تلاش های مداوم برای کاهش آسیب و ترویج سیستم های حمایتی فراگیر را برجسته می کند.

ادبیات تحقیق

نقش حمایت اجتماعی در کاهش اثرات سوء اعتیاد والدین بر تحصیل دانش آموزان، موضوعی چندوجهی است که ابعاد مختلفی از جمله سبک های فرزندپروری و بهزیستی روان شناختی دانش آموزان را در بر می گیرد. تحقیقات نشان می دهد

که اعتیاد والدین، چه به مواد و چه به رسانه‌های دیجیتال، می‌تواند به طور قابل توجهی به نتایج آموزشی کودکان آسیب برساند. با این حال، سیستم‌های حمایت اجتماعی می‌توانند به عنوان حائلی در برابر این اثرات منفی عمل کنند.

اعتیاد والدین اغلب منجر به پویایی ناکارآمد خانواده می‌شود که می‌تواند مسائلی مانند استرس تحصیلی و اعتیاد به اینترنت را در بین دانش آموزان تشدید کند. به عنوان مثال، یک مطالعه نشان داده است که وابستگی والدین به گوشی‌های هوشمند با افزایش اعتیاد به اینترنت در کودکان، به واسطه تعارض والدین و فرزند، ارتباط دارد (لانگ و همکاران، ۲۰۲۴). این با یافته‌هایی مطابقت دارد که نشان می‌دهد سبک‌های فرزندپروری منفی، مانند حمایت بیش از حد یا طرد، توانایی نوجوانان را برای جستجو و استفاده مؤثر از حمایت اجتماعی کاهش می‌دهد و در نتیجه سطوح پایین‌تر حمایت اجتماعی ادراک شده را به همراه دارد (لی و همکاران، ۲۰۲۲). فقدان یک محیط حمایتی می‌تواند منجر به احساس انزوا و افزایش حساسیت به رفتارهای اعتیاد شود و بر عملکرد تحصیلی تأثیر بگذارد (دسته ای و همکاران، ۲۰۲۰).

همچنین تأثیر سبک‌های فرزندپروری بر اعتیاد کودکان به اینترنت قابل توجه است. تحقیقات نشان می‌دهد که والدین گرم و حمایتی می‌توانند به عنوان یک عامل محافظتی در برابر اعتیاد به اینترنت عمل کنند، در حالی که سبک‌های مستبدانه یا غفلت آمیز می‌تواند این رفتارها را تشدید کند (لیو و همکاران، ۲۰۲۴). این نشان می‌دهد که پرورش یک محیط خانه حمایتی ممکن است پیامدهای منفی اعتیاد والدین را بر نتایج آموزشی دانش آموزان کاهش دهد. علاوه بر این، وجود حمایت اجتماعی از سوی همسالان و مربیان می‌تواند تاب‌آوری دانش‌آموزان را افزایش داده و به آنها کمک کند تا چالش‌های ناشی از محیط خانه‌شان را هدایت کنند (هو و همکاران، ۲۰۱۹).

اعتیاد به رسانه‌های اجتماعی عامل مهم دیگری است که می‌تواند عملکرد تحصیلی دانش آموزان را تحت تأثیر قرار دهد. مطالعات نشان داده است که بین اعتیاد به رسانه‌های اجتماعی و موفقیت تحصیلی همبستگی منفی معنادار وجود دارد و نیاز مؤسسات آموزشی به اجرای استراتژی‌هایی برای کاهش چنین اعتیادی در بین دانش آموزان را برجسته می‌کند (الراهشه و مجالی، ۲۰۲۳؛ ندوبواکو و همکاران، ۲۰۲۰). مداخلات با هدف افزایش آگاهی از خطرات مرتبط با استفاده بیش از حد از رسانه‌های اجتماعی می‌تواند دانش آموزان را برای جستجوی حمایت اجتماعی و مشارکت مثبت‌تر با مسئولیت‌های آموزشی خود توانمند کند (Novrialdy et al., 2019). علاوه بر این، نقش مشاوران مدرسه در ارائه خدمات راهنمایی و مشاوره در کمک به دانش‌آموزان برای درک و مدیریت مؤثر رفتارهای آنلاین خود بسیار مهم است (Anjum et al., 2024).

کنعانی کردیانی و مشفق کردیانی (۱۴۰۳) مقاله‌ای با عنوان «تأثیر اعتیاد والدین در یادگیری دانش آموزان تدوین نمودند و عنوان داشتند، که فرزندان والدین معتاد معمولاً با مشکلات روانی نظیر اضطراب، افسردگی و کاهش اعتماد به نفس مواجه هستند. این مشکلات روانی می‌تواند به افت تحصیلی و عدم موفقیت در مدرسه منجر شود، زیرا این فرزندان به دلیل چالش‌های عاطفی و روانی، توانایی کمتری در تمرکز و یادگیری دارند. علاوه بر این، مشکلات اقتصادی ناشی از اعتیاد والدین، مانند کاهش درآمد و عدم دسترسی به منابع آموزشی، می‌تواند به عدم توانایی در تأمین نیازهای تحصیلی

و فرهنگی فرزندان منجر شود. این شرایط می تواند به افت کیفیت آموزش و عدم توانایی در شرکت در فعالیت های فوق برنامه منجر شود که برای رشد اجتماعی و تحصیلی ضروری هستند. انزوا و طرد اجتماعی نیز از دیگر پیامدهای اعتیاد والدین است که فرزندان را در تعاملات اجتماعی دچار مشکل می کند و می تواند به کاهش انگیزه برای یادگیری منجر شود. در نهایت، این مقاله تاکید می کند که برای کاهش تاثیرات منفی اعتیاد والدین بر یادگیری دانش آموزان، نیاز به برنامه های حمایتی و آموزشی مناسب وجود دارد. این برنامه ها می توانند به فرزندان کمک کنند تا بر چالش های ناشی از اعتیاد والدین غلبه کنند و به سمت آینده ای موفق تر حرکت کنند.

نوراللهی (۱۴۰۲) تاثیر اعتیاد والدین بر افت تحصیلی دانش آموزان را مورد مطالعه قرار داده اند و بیان کرده اند، اعتیاد به مواد مخدر و الکل مشکلی جدی است که نه تنها بر سلامت فرد مصرف کننده تاثیر می گذارد، بلکه پیامدهای مخرب و گسترده ای برای خانواده او به همراه دارد. یکی از مهم ترین این پیامدها، تاثیر منفی اعتیاد والدین بر تحصیل فرزندان است. فرزندان والدین معتاد، در معرض طیف وسیعی از مسائل روانی، احساسی، و اجتماعی قرار می گیرند که به طور مستقیم بر عملکرد تحصیلی آن ها تاثیر می گذارد.

در نتیجه، در حالی که اعتیاد والدین چالش های مهمی را برای نتایج تحصیلی دانش آموزان ایجاد می کند، وجود حمایت اجتماعی می تواند نقش مهمی در کاهش این اثرات داشته باشد. با پرورش سبک های فرزندپروری حمایتی و تقویت سیستم های حمایتی همسالان و نهادی، می توان اثرات منفی اعتیاد بر عملکرد تحصیلی دانش آموزان را کاهش داد. تحقیقات آینده باید به بررسی روابط پیچیده بین رفتارهای والدین، حمایت اجتماعی و نتایج دانش آموز برای توسعه مداخلات مؤثر ادامه یابد.

روش تحقیق

نوع تحقیق کاربردی، روش به کار گرفته شده، توصیفی- تحلیلی می باشد. جامعه آماری شامل دانش آموزان مدارس (دوره متوسطه) که حداقل یکی از والدین آنها دارای مشکل اعتیاد است.

- سوالات تحقیق:

- چه نوع حمایت های اجتماعی می توانند اثرات منفی اعتیاد والدین را بر تحصیلات دانش آموزان کاهش دهند؟
- چگونه این حمایت ها بر عملکرد تحصیلی دانش آموزان تأثیر می گذارند؟
- تفاوت در میزان تأثیر حمایت های اجتماعی بر دانش آموزان با جنسیت، سن یا سطح تحصیلی متفاوت چگونه است؟

یافته های تحقیق

- چه نوع حمایت های اجتماعی می توانند اثرات منفی اعتیاد والدین را بر تحصیلات دانش آموزان کاهش دهند؟

نقش حمایت‌های اجتماعی در کاهش اثرات منفی اعتیاد والدین بر تحصیلات دانش‌آموزان از اهمیت بالایی برخوردار است. این حمایت‌ها می‌توانند از طریق چندین مکانیسم موثر باشند:

کاهش اضطراب و فشار روانی: دانش‌آموزان که والدین آن‌ها به مخدرات یا الکل وابسته هستند، غالباً با اضطراب‌های بالا و فشارهای روانی مواجه هستند. حمایت‌های اجتماعی از طریق ارائه حمایت عاطفی و روانی می‌توانند کمک کنند تا این اضطراب‌ها کاهش یابند و دانش‌آموزان بتوانند با مشکلات خود بهتر مقابله کنند.

ارائه منابع و منابع یادگیری: حمایت‌های اجتماعی می‌توانند منابع آموزشی و فرصت‌های یادگیری بیشتری را برای دانش‌آموزان فراهم کنند. این حمایت‌ها می‌توانند از طریق مشارکت اهالی، مدرسه و سازمان‌های غیردولتی ارائه شوند.

ارائه حمایت معلم و همکلاسی‌ها: معلم‌ها و همکلاسی‌ها می‌توانند نقش مهمی را در حمایت از دانش‌آموزان ایفا کنند. حمایت معلم‌ها می‌تواند به دانش‌آموزان کمک کند تا احساس ایمنی و اعتماد به نفس بیشتری داشته باشند. همچنین، روابط خوب با همکلاسی‌ها می‌تواند منجر به ایجاد محیطی همدرد و حمایت‌کننده شود که بر تحصیلات دانش‌آموزان تأثیر مثبت داشته باشد.

ارائه حمایت خانواده: اگرچه والدین ممکن است به مخدرات وابسته باشند، اما حمایت دیگر اعضای خانواده مانند اجداد یا برادر و خواهران نیز می‌تواند نقش مهمی را در کاهش اثرات منفی اعتیاد والدین بر تحصیلات دانش‌آموزان ایفا کند.

ارائه حمایت‌های سازمانی: سازمان‌های غیردولتی و اجتماعی می‌توانند برنامه‌هایی را برای حمایت از دانش‌آموزان طراحی کنند. این برنامه‌ها می‌توانند شامل کارگاه‌های روان‌شناسی، مشاوره و فرصت‌های یادگیری اضافی باشند.

همان‌طور که اشاره شد، حمایت‌های اجتماعی می‌توانند از طریق کاهش اضطراب، ارائه منابع یادگیری و ایجاد محیط‌های حمایت‌کننده، اثرات منفی اعتیاد والدین بر تحصیلات دانش‌آموزان را کاهش دهند.

- چگونه حمایت‌های اجتماعی بر عملکرد تحصیلی دانش‌آموزان تأثیر می‌گذارند؟

تأثیر حمایت اجتماعی بر عملکرد تحصیلی دانش‌آموزان عمدتاً در جنبه‌های زیر منعکس می‌شود:

حمایت عاطفی و سلامت روان

حمایت اجتماعی می‌تواند برای دانش‌آموزان مراقبت عاطفی و درک فراهم کند و به آنها کمک کند فشار یادگیری و اضطراب را کاهش دهند. به عنوان مثال، زمانی که دانش‌آموزان از حمایت عاطفی خانواده، مدرسه یا همسالان خود احساس می‌کنند، وضعیت روانی آنها پایدارتر می‌شود، بنابراین تمرکز آنها بیشتر بر یادگیری خواهد بود. این حمایت عاطفی همچنین می‌تواند حس خودکارآمدی دانش‌آموزان را تقویت کند و آنها را در مواجهه با چالش‌های تحصیلی مطمئن‌تر کند.

تعامل یادگیری و انگیزه

حمایت اجتماعی می تواند مشارکت یادگیری و انگیزه یادگیری دانش آموزان را به طور قابل توجهی بهبود بخشد. مطالعات نشان داده اند که حمایت مدرسه، حمایت خانواده و حمایت همسالان می تواند به طور مثبت مشارکت یادگیری دانش آموزان را پیش بینی کند و در نتیجه عملکرد تحصیلی را بهبود بخشد. به عنوان مثال، حمایت خانواده می تواند به طور غیرمستقیم بر عملکرد تحصیلی با افزایش درک دانش آموزان از عدالت و مشارکت یادگیری تأثیر بگذارد.

پشتیبانی اطلاعات و منابع

حمایت اجتماعی همچنین شامل ارائه منابع و اطلاعات یادگیری مانند منابع تحصیلی مدرسه، راهنمایی معلمان، به اشتراک گذاری تجربه یادگیری همتا و غیره است. این منابع می تواند به دانش آموزان کمک کند تا با چالش های تحصیلی بهتر کنار بیایند و کارایی یادگیری را بهبود بخشند.

ارضای نیازهای روانی

حمایت اجتماعی می تواند نیازهای اساسی روانشناختی دانش آموزان مانند احساس تعلق، خودمختاری و شایستگی را برآورده کند. ارضای این نیازها می تواند انگیزه درونی و توانایی خودتنظیمی دانش آموزان را افزایش دهد و در نتیجه رشد تحصیلی را ارتقا دهد.

تفاوت در پشتیبانی از منابع مختلف

حمایت خانواده: حمایت خانواده عمدتاً از طریق حمایت عاطفی، حمایت مالی و ایجاد محیط یادگیری بر عملکرد تحصیلی تأثیر می گذارد.

پشتیبانی مدرسه: پشتیبانی مدرسه شامل منابع آموزشی با کیفیت بالا، فضای خوب دانشگاه و حمایت نهادی است که تأثیر مثبت مستقیمی بر عملکرد تحصیلی دانش آموزان دارد.

حمایت همسالان: حمایت همسالان می تواند حس تعلق و انگیزه یادگیری را در دانش آموزان تقویت کند، اما تأثیر مستقیم آن نسبتاً کم است.

مکانیسم میانجی حمایت اجتماعی

تأثیر حمایت اجتماعی بر عملکرد تحصیلی همیشه مستقیم نیست و ممکن است از طریق متغیرهای میانجی نیز نقش داشته باشد. به عنوان مثال، سرمایه گذاری یادگیری، ادراک انصاف و ارضای نیازهای روانی می توانند به عنوان متغیرهای واسطه ای برای پیوند حمایت اجتماعی با عملکرد تحصیلی عمل کنند.

به طور خلاصه، حمایت اجتماعی از طریق کانال های مختلف از جمله کاهش استرس، افزایش انگیزه یادگیری، تأمین منابع و ارضای نیازهای روان شناختی تأثیر مثبتی بر عملکرد تحصیلی دانش آموزان دارد. بنابراین، خانواده ها، مدارس و

مربیان باید با هم همکاری کنند تا دانش آموزان از حمایت اجتماعی همه جانبه برای ارتقای رشد تحصیلی آنها برخوردار شوند.

- تفاوت در میزان تأثیر حمایت‌های اجتماعی بر دانش‌آموزان با جنسیت، سن یا سطح تحصیلی متفاوت چگونه است؟

تأثیر حمایت‌های اجتماعی بر دانش‌آموزان می‌تواند تحت تأثیر عواملی مانند جنسیت، سن و سطح تحصیلی متفاوت باشد. در زیر به بررسی این تفاوت‌ها پرداخته می‌شود:

جنسیت

- دختران معمولاً بیشتر از پسران از حمایت‌های اجتماعی بهره‌مند می‌شوند، زیرا تمایل بیشتری به بیان احساسات و جستجوی کمک از دیگران دارند. این امر می‌تواند به بهبود سلامت روانی و عملکرد تحصیلی آن‌ها منجر شود.

- پسران ممکن است کمتر به دنبال حمایت اجتماعی باشند، زیرا تحت تأثیر هنجارهای فرهنگی هستند که استقلال و خوداتکایی را تشویق می‌کنند. این موضوع می‌تواند باعث شود که تأثیر حمایت‌های اجتماعی بر آن‌ها کمتر مشهود باشد.

سن

- دانش‌آموزان کوچک‌تر (دوره ابتدایی) بیشتر به حمایت‌های عاطفی و فیزیکی از سوی خانواده و معلمان نیاز دارند. این حمایت‌ها به آن‌ها کمک می‌کند تا احساس امنیت کنند و اعتماد به نفس لازم برای یادگیری را کسب کنند.

- دانش‌آموزان بزرگ‌تر (دوره متوسطه و دبیرستان) بیشتر به حمایت‌های اجتماعی از سوی همسالان و دوستان نیاز دارند. در این سن، روابط با همسالان نقش مهمی در شکل‌دهی به هویت و احساس تعلق آن‌ها ایفا می‌کند. همچنین، حمایت‌های اجتماعی در این سن می‌تواند به کاهش استرس و بهبود عملکرد تحصیلی کمک کند.

سطح تحصیلی

- دانش‌آموزان در سطوح پایین‌تر تحصیلی (ابتدایی) بیشتر تحت تأثیر حمایت‌های مستقیم و عملی از سوی خانواده و معلمان قرار می‌گیرند. این حمایت‌ها می‌تواند شامل کمک در انجام تکالیف یا تشویق به مشارکت در فعالیت‌های مدرسه باشد.

- دانش‌آموزان در سطوح بالاتر تحصیلی (دبیرستان و دانشگاه) بیشتر به حمایت‌های روان‌شناختی و راهنمایی نیاز دارند. در این سطوح، حمایت‌های اجتماعی می‌تواند به شکل مشاوره تحصیلی، راهنمایی شغلی یا حمایت عاطفی در مواجهه با چالش‌های پیچیده‌تر باشد.

تفاوت در میزان تأثیر حمایت‌های اجتماعی بر دانش‌آموزان به عوامل مختلفی مانند جنسیت، سن و سطح تحصیلی بستگی دارد. درک این تفاوت‌ها می‌تواند به طراحی برنامه‌های حمایتی متناسب با نیازهای خاص هر گروه کمک کند و به بهبود عملکرد تحصیلی و سلامت روانی دانش‌آموزان منجر شود.

حمایت خانواده در کاهش اثرات منفی اعتیاد والدین بر تحصیلات دانش‌آموزان

حمایت خانواده در کاهش اثرات منفی اعتیاد والدین بر تحصیلات دانش‌آموزان نقش بسیار مهمی ایفا می‌کند. بر اساس تحقیقات، محیط خانوادگی حمایتی و پشتیبانی‌کننده می‌تواند تأثیرات منفی اعتیاد والدین را کاهش دهد و به تحصیلات فرزندان کمک کند:

ارائه حمایت عاطفی و روانی

حمایت عاطفی والدین و اعضای خانواده دیگر می‌تواند به کودکان کمک کند تا احساس امنیت بیشتری داشته باشند و کمتر تحت تأثیر استرس‌های ناشی از اعتیاد والدین قرار گیرند. این حمایت می‌تواند منجر به افزایش اعتماد به نفس و انگیزه تحصیلی فرزندان شود.

ایجاد محیط آرام و پشتیبانی‌کننده

ایجاد یک محیط خانوادگی سالم و حمایتی می‌تواند به کاهش استرس روانی کودکان کمک کند و به آن‌ها اجازه می‌دهد تا با مشکلات خود بهتر مقابله کنند. این محیط می‌تواند باعث افزایش تمرکز و بهبود عملکرد تحصیلی شود.

تشویق و مشارکت در فعالیتهای تحصیلی

والدین و اعضای خانواده می‌توانند با تشویق فرزندان به مشارکت در فعالیتهای تحصیلی و ارائه فرصتهای یادگیری بیشتر، اثرات منفی اعتیاد والدین را کاهش دهند. این مشارکت می‌تواند به شکل‌های مختلفی از جمله کمک به تکالیف، حضور در جلسات مدرسه و ایجاد فرصتهای یادگیری خارج از کلاس انجام شود.

ارائه منابع و فرصتهای یادگیری

خانواده‌ها می‌توانند با استفاده از منابع خارجی مانند برنامه‌های حمایتی دولتی و غیردولتی، فرصتهای یادگیری بیشتری را برای فرزندان فراهم کنند. این منابع می‌توانند به کاهش اثرات منفی اعتیاد والدین کمک کنند.

ارائه مشاوره و حمایت روان‌شناسی

در برخی موارد، استفاده از خدمات مشاوره و روان‌شناسی می‌تواند به کودکان کمک کند تا با مشکلات روانی ناشی از اعتیاد والدین بهتر مقابله کنند. این مشاوره‌ها می‌توانند به شکل جلسات منفرد یا گروهی انجام شوند.

تقویت ارتباطات خانوادگی

تقویت ارتباطات مثبت بین اعضای خانواده می‌تواند به کاهش استرس و افزایش حمایت از فرزندان کمک کند. این ارتباطات می‌توانند به شکل‌های مختلفی از جمله گفت‌وگوی باز، اشتراک در فعالیت‌های خانوادگی و ابراز محبت انجام شوند.

در کل، حمایت خانواده به طور قابل توجهی می‌تواند اثرات منفی اعتیاد والدین بر تحصیلات دانش‌آموزان را کاهش دهد و به رشد تحصیلی و فردی آن‌ها کمک کند.

نقش خانواده در حمایت از سلامت روان دانش‌آموزان

نقش خانواده در حمایت از سلامت روان دانش‌آموزان می‌تواند از طریق چند روش تقویت شود. ابتدا، ایجاد محیطی حمایت‌کننده و انگیزشی برای دانش‌آموزی که شامل بخش‌هایی است و می‌شود، می‌تواند باعث افزایش اعتماد به نفس و انگیزش شود، همچنین، گفتگوی منظم و بدون قضاوت، درک متقابل و صمیمیت بین والدین و فرزندان را نیز می‌توان افزایش داد. اختصاص زمان کافی برای بازی، گفتگو و فعالیت‌های مشترک، پیوند خانواده را تقویت می‌کند. والدین همچنین می‌تواند با احترام به فرزندان خود، حس اعتماد به نفس و عزت را حفظ کند.

علاوه بر این، توجه به نوع و رابطه عمیق خود با فرزندان و تجربه هیجانات مثبت و فعالیت‌های تفریحی در کنار فرزندان و سایر خانواده‌ها نیز می‌تواند به سلامت پیوند خانواده و بهبود روان فرزندان کمک کند.

نتیجه‌گیری

تحقیق حاضر به بررسی نقش حمایت‌های اجتماعی در تغییر مدیریت والدین بر تحصیل دانش‌آموزان پرداخته است. یافته‌های تحقیق نشان می‌دهد که حمایت‌های اجتماعی از جمله حمایت‌های عاطفی، اطلاعاتی و ابزاری می‌تواند به طور قابل توجهی بر نحوه مدیریت والدین در فرآیند تحصیل فرزندان تأثیر بگذارد. این حمایت‌ها به والدین کمک می‌کند تا با چالش‌های آموزشی و تربیتی به‌طور مؤثرتری مواجه شوند و محیطی مساعد برای پیشرفت تحصیلی فرزندان فراهم آورند.

-حمایت عاطفی: حمایت عاطفی از سوی خانواده، دوستان و جامعه می‌تواند استرس والدین را کاهش داده و به آن‌ها کمک کند تا با آرامش بیشتری به مسائل تحصیلی فرزندان بپردازند. این امر منجر به بهبود رابطه والدین با فرزندان و افزایش انگیزه دانش‌آموزان می‌شود.

حمایت اطلاعاتی: دسترسی به اطلاعات آموزشی و مشاوره‌های تخصصی از سوی مدارس، معلمان و مراکز مشاوره، والدین را در تصمیم‌گیری‌های آموزشی بهتر یاری می‌کند. این حمایت‌ها باعث می‌شود والدین با آگاهی بیشتری در فرآیند تحصیل فرزندان مشارکت کنند.

حمایت ابزاری: فراهم‌آوردن منابع مالی، آموزشی و امکانات لازم از سوی نهادهای اجتماعی و دولتی، به والدین کمک می‌کند تا شرایط بهتری برای تحصیل فرزندان فراهم کنند. این حمایت‌ها به ویژه در خانواده‌های کم‌درآمد بسیار حیاتی است.

در نهایت، می‌توان نتیجه گرفت که حمایت‌های اجتماعی نقش کلیدی در تغییر مدیریت والدین بر تحصیل دانش‌آموزان ایفا می‌کند. این حمایت‌ها نه تنها به بهبود عملکرد تحصیلی دانش‌آموزان کمک می‌کند، بلکه باعث تقویت رابطه والدین و فرزندان و ایجاد محیطی حمایتی برای رشد و پیشرفت آن‌ها می‌شود. بنابراین، تقویت شبکه‌های حمایتی اجتماعی و افزایش آگاهی والدین از منابع موجود می‌تواند به بهبود کیفیت مدیریت تحصیلی فرزندان منجر شود.

منابع

۱. کنعانی کردیانی، سجاد و مشفق کردیانی، مهدی (۱۴۰۳)، تاثیر اعتیاد والدین در یادگیری دانش‌آموزان، دومین کنفرانس بین‌المللی تحقیقات نوین در آموزش و پرورش، تهران، <https://civilica.com/doc/2177524>
۲. نوراللهی، نصیبه (۱۴۰۲) تاثیر اعتیاد والدین بر افت تحصیلی دانش‌آموزان، اولین همایش بین‌المللی افق‌های نوین در آموزش و پرورش در هزاره سوم، بوشهر، <https://civilica.com/doc/2025462>
3. Alhrahshseh, R. and Majali, S. A. (2023). Relationship between social networking addiction and academic performance in students of university. *International Journal of Instruction*, 16(2), 783-802. <https://doi.org/10.29333/iji.2023.16241a>
4. Anjum, R., Nodi, N. H., Das, P. R., Roknuzzaman, A. S. M., Sarker, R., & Islam, M. R. (2024). Exploring the association between online gaming addiction and academic performance among the school-going adolescents in bangladesh: a cross-sectional study. *Health Science Reports*, 7(9). <https://doi.org/10.1002/hsr2.70043>
5. Dasteaee, S. M., Koohestani, F., & Sorbi, M. H. (2020). The role of parental mediation, mental health, high-risk behaviors, and cyberspace activities in internet addiction: a cross-sectional study.. <https://doi.org/10.21203/rs.2.22767/v1>
6. Hou, Y., Xiong, D., Jiang, T., Song, L., & Wang, Q. (2019). Social media addiction: its impact, mediation, and intervention. *Cyberpsychology: Journal of Psychosocial Research on Cyberspace*, 13(1). <https://doi.org/10.5817/cp2019-1-4>
7. Lasater, K., & LaVenía, K. N. (2022). Families, Schools, and Addiction: (Re)Envisioning Schools as Places of Hope and Healing. 95(6), 231–241. <https://doi.org/10.1080/00098655.2022.2118655>
8. Li, Z., Li-juan, S., & Cai, X. (2022). Smartphone addiction is more harmful to adolescents than internet gaming disorder: divergence in the impact of parenting styles. *Frontiers in Psychology*, 13. <https://doi.org/10.3389/fpsyg.2022.1044190>
9. Liu, Z., Cheng, H., Guan, H., Yang, X., & Chen, Z. H. (2024). Effect of paternal-maternal parenting styles on college students' internet addiction of different genders: the mediating role of life satisfaction. *Plos One*, 19(5), e0303554. <https://doi.org/10.1371/journal.pone.0303554>
10. Long, C. J., Liu, J., Wu, Y., & Liu, S. (2024). The relationship between parental smartphone dependence and elementary students' internet addiction during the covid-19 lockdown in china: the mediating role of parent-child conflict and the moderating role of parental roles. *Frontiers in Psychology*, 15. <https://doi.org/10.3389/fpsyg.2024.1480151>
11. Malone, C. M., Ellis, T. T., & Isom, D. (2020). *Students with Parents Involved in Substance Abuse or Dependence* (pp. 181–194). Oxford University Press. <https://doi.org/10.1093/MED-PSYCH/9780190052737.003.0010>
12. Ndubaku, V., Inim, V., Ndudi, U. C., Samuel, U. E., & Prince, A. I. (2020). Effect of social networking technology addiction on academic performance of university students

- in nigeria. International Journal of Recent Technology and Engineering (IJRTE), 8(5), 173-180. <https://doi.org/10.35940/ijrte.d8393.018520>
13. Novrialdy, E., Nirwana, H., & Ahmad, R. (2019). High school students understanding of the risks of online game addiction. Journal of Educational and Learning Studies, 2(2), 113. <https://doi.org/10.32698/0772>
14. Stewart, D. G., Chu, A., & Rappaport, N. (2019). Role of Families, Schools, and Communities in Treatment and Recovery: From First Responders to Sustained Support (pp. 115–125). Springer, Cham. https://doi.org/10.1007/978-3-030-01893-1_10
15. Winters, A. (2006). Influential Factors of Parental Substance and Alcohol Abuse on Children's Academic Achievement. 2(1), 32. <https://doi.org/10.15760/MCNAIR.2006.378>.

The Role of Social Support in Reducing the Negative Effects of Parental Addiction on Students' Education

Masood Jani Sarnavi

English Language Translator, Law Degree, and School School Teacher in Khorramabad

Abstract

This article examines the role of social support in reducing the negative effects of parental addiction on students' education. Parental addiction, as one of the destructive factors in the family environment, has adverse effects on students' academic and psychological performance. This study, using qualitative and quantitative methods, collected and analyzed data related to students with addicted parents. The results show that social support, including emotional, educational, and financial support from social institutions such as schools, extended families, and non-governmental organizations, can significantly reduce the negative effects of parental addiction on students' education. This support not only improves students' academic performance, but also helps increase their motivation, reduce stress, and improve their mental health. As a result, strengthening social support networks can be considered as an effective solution to reduce the academic and psychological problems of students with addicted parents.

Keywords: Parental addiction, support institutions, effects and consequences, students
